

Sammanträdesdatum
2017-01-17

Dnr 2015/310 - 5

§ 11 Motion om att Sala kommun utreder förutsättningarna för att bilda ett kommunalt näringslivsbolag

INLEDNING

Ulrika Spårebo (S) inkom den 2 april 2015 med rubricerad motion. Motionären föreslår att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för bildandet av ett kommunalt näringslivsbolag samt att utredningen presenteras till kommunstyrelsen senast i december 2015.

Beredning

Bilaga KS 2017/10/1

Yrkanden

Carola Gunnarsson (C) yrkar
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar
att avslå motionen.

Socialdemokraterna återkommer i frågan vid ett senare tillfälle.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen.

Utdrag
kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande

KOMMUNSTYRELSEN
Carola Gunnarsson

Svar på motion om att Sala kommun utreder förutsättningarna för att bilda ett kommunalt näringslivsbolag

Ulrika Spårebo (S) inkom den 2 april 2015 med rubricerad motion. Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

- att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för bildandet av ett kommunalt näringslivsbolag, samt
- att utredningen presenteras till kommunstyrelsen senast i december 2015.

Motionären skriver att näringslivsfrågor och näringslivsklimatet är oerhört viktigt för kommunen och avgörande för om Sala kommun ska nå visionen om 25 000 invånare 2024. Hitintills har kommunen inte lyckats nå bra placeringar i Svenskt Näringslivs så kallade rankinglista. Kommunen har heller inte det helhetsgrepp över näringslivsfrågorna som gör att verksamheten kan påverkas på ett bra sätt för näringsidkare och kommunmedborgare. Näringslivsfrågorna för kommunen drivs i ett samarbete med Företagarcentrum, där ett avtal reglerar verksamheten.

Socialdemokraterna anser att kommunen omgående bör utreda förutsättningarna för att bilda ett helägt kommunalt näringslivsbolag som t ex Falkenbergs och Ulricehamns kommuner har gjort.

Motionen har remitterats till kommunstyrelsens förvaltning.

Av kommunstyrelsens förvaltnings yttrande framgår att det förefaller vara av mindre betydelse för framgång i vilken ägandeform näringslivsarbete bedrivs. Den framgångsfaktor som återkommer som den mest betydande är personberoende – kunnig, engagerad och drivande styrelse/medarbetare. Goda personliga relationer är en grundförutsättning för ett effektivt arbete. Ett nära samarbetet mellan representanter för kommun och näringsliv fordras då en stor del av näringslivsarbetet har direkt koppling till kommunal verksamhet.

Bland företagare i näringslivet kan skönjas en rädsla för offentliga verksamheters transparens, lagar och regelverk samt en föreställning om att skillnaden mellan offentliga och privata verksamheter, i dessa avseenden, är större än de verkligen är. Det finns farhågor bland företagare om att bli styrda och få sin frihet inskränkt, oavsett ägarform.

Kommunstyrelsen

Jag kan konstatera att under en längre tid har diskussioner förts internt inom kommunen, i Företagarcentrums styrelse och med företagen om hur vi ska kunna förstärka Sala kommuns näringslivsarbete.

Sedan tio år har Sala kommuns operativa näringslivsarbete utförts av Företagarcentrum ekonomisk förening. Företagarcentrum startade som ett EU-projekt 2004 med medfinansiering från Sala kommun och övergick till ordinarie verksamhet 2007. Uppdrag och ersättning för att utföra Sala kommuns operativa näringslivsarbete regleras via avtal. Den senaste avtalsperioden sträckte sig fram till årsskiftet 2016/2017.

Företagarcentrum har bedrivit ett framgångsrikt arbete som rönt uppmärksamhet såväl nationellt som internationellt. Det har fått stå modell för ett nytt sätt att bedriva lokalt näringslivsarbete i samarbete mellan kommunen och det privata näringslivet och dess organisationer. Under åren har också mycket goda resultat kunnat uppvisas, bland annat när det gäller nyföretagande och kvinnors företagsamhet.

Även om modellen i sig och arbetet har varit framgångsrikt i många delar är det nu dags för en förändring och att sätta fokus på och förstärka Sala kommuns näringslivsarbete. Vi behöver ytterligare underlätta kontakterna mellan Sala kommun och dess politiker och tjänstemän och företagen, såväl etablerade som nya företag.

Ett nytt näringslivskontor för Sala kommun inrättas nu som en del av den kommunala förvaltningen. Det innebär att inget nytt avtal tecknas mellan Sala kommun och Företagarcentrum ekonomisk förening när avtalet löper ut vid årsskiftet.

Näringslivskontoret inrättas från och med den 1 januari 2017, enligt beslut i kommunstyrelsen den 25 oktober 2016, med en successiv övergång av uppgifter och åtaganden från Företagarcentrum ek för till Sala kommun .

Kommunchefen fick i uppdrag att inrätta och bemanna det nya Näringslivskontoret samt att återkomma med förslag till prioritering av näringslivsfrågorna i kommunen.

För att inte få ett ovälkommet avbrott i verksamheten och för att ge möjlighet att lösa utestående juridiska och ekonomiska frågor gavs kommunstyrelsens ordförande av kommunstyrelsen den 5 december 2016 bemyndigande att förlänga gällande avtal med Företagarcentrum ekonomisk förening dock längst till och med 2017-06-30.

För att ytterligare förstärka näringslivsarbetet i Sala kommun tillsköts ytterligare medel i samband med fastställande av budget för 2017. En ny tjänst inrättas som koordinator (företagslots). En satsning görs även på utbildning av politiker och kommunens medarbetare för att öka kunskapen om företagandets villkor och former för samarbete. Likaså fortsätter satsningen på att höja Sala kommuns attraktivitet. En rekrytering av verksamhetsledare till Grönt Kompetenscentrum har nu också genomförts och verksamheten startar våren 2017.

De vidtagna åtgärderna ser jag som en framkomlig väg att förbättra och förstärka vårt arbete med näringslivsfrågorna i Sala kommun. Understrykas bör dock att för att lyckas

Kommunstyrelsen

med detta måste såväl politiker som medarbetare i kommunen engagera sig i näringslivsfrågorna och samarbetet med näringslivets organisationer och de enskilda företagen fördjupas.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Carola Gunnarsson', with a long horizontal stroke extending to the right.

Carola Gunnarsson (C)
Kommunstyrelsens ordförande

YTTRANDE

Motion om att Sala utreder förutsättningarna för att bilda ett kommunalt näringslivsbolag

BAKGRUND

En motion i rubricerat ärende har inkommit från Socialdemokraterna, Ulrika Spårebo. Motionären anför bland annat att näringslivsfrågorna och näringslivsklimatet är oerhört viktiga framgångsfaktorer för kommunen och avgörande för om Sala kommun ska kunna nå visionen om 25 000 invånare år 2024. Likaså anses det viktigt att jobbtillfällena skapas i Sala kommun för förbättrad skattekraft. Ytterligare argument som framförs i motionen är att kommunen inte lyckats nå bra placeringar i Svenskt Näringslivs så kallade rankinglista samt att kommunen inte har det helhetsgrepp över näringslivsfrågorna som gör att verksamheten kan påverkas på ett bra sätt för näringsidkare och kommunmedborgare.

YTTRANDE

Omvärldsspaning

I syfte att ta del av erfarenheter, beslut och motiveringar i omvärlden har information inhämtats via internet; dokument, rapporter, utredning samt via telefonsamtal med handläggare på Sveriges kommuner och landsting, SKL. Resultatet beskrivs nedan.

Sammanfattningsvis

Det förefaller vara av mindre betydelse för framgång i vilken ägandeform näringslivsarbete bedrivs. Den framgångsfaktor som återkommer som den mest betydande är personberoende – kunnig, engagerad och drivande styrelse/medarbetare. Att goda personliga relationer är en grundförutsättning för ett effektivt arbete. Ett nära samarbete mellan representanter för kommun och näringsliv fordras då en stor del av näringslivsarbete har direkt koppling till kommunal verksamhet.

Bland företagare i näringslivet kan skönjas en rädsla för offentliga verksameters transparens, lagar och regelverk samt en föreställning om att skillnaden mellan offentliga och privata verksamheter, i dessa avseenden, är större än de verkligen är.

Det finns farhågor bland företagare om att bli styrda och få sin frihet inskränkt oavsett ägandeform.

Proposition om nytt regelverk om upphandling

Citat från en rapport publicerad på Svenskt Näringslivs hemsida: *"Den offentliga upphandlingen betyder mycket för både den offentliga verksamheten och det svenska näringslivet. Offentlig sektor och näringsliv kan i samverkan bidra till att utveckla varandra. Både den offentligt finansierade välfärden och det svenska näringslivet skulle tjäna på att samarbetet ökade än mer."*

Finansdepartementet informerar på Regeringskansliets hemsida. Där framgår att propositionen gällande ny lag om upphandling innehåller bland annat förslag om tydligare regler om miljö-, arbetsrättsliga- och sociala hänsyn. Vidare medger propositionen större flexibilitet för upphandlande myndigheter och enheter och sätter innovation i fokus. Propositionen

Kommunstyrelsens förvaltning

innehåller också bestämmelser om undantag för interna upphandlingar mellan myndigheter, bestämmelser om reserverad upphandling, samt förändringar i syfte att främja små- och medelstora företags deltagande i upphandlingar.

Oenighet råder om kraven i förslaget och beslut i riksdagen riskerar därför bli försenat.

SKL

Aktiebolag och stiftelser är dominerande företagsformer i kommuner, landsting och regioner. Övriga former är ekonomiska föreningar, handelsbolag och ideella föreningar. Företag kan vara helägda eller delägda tillsammans med andra kommuner, landsting och regioner eller någon annan. Företagen är egna juridiska personer och reglerade av olika lagstiftning, främst aktiebolagslagen och stiftelselagen. Företagen bestämmer om sig själva, men kommunen, landstinget eller regionen som ägare ska genom olika instrument styra och kontrollera.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) ger inga rekommendationer om ägandeform gällande arbete med näringslivsfrågor. SKL sammanställer inte heller någon statistik över kommuners hantering av näringslivsfrågor avseende ägandeform. De ser kommuner som fungerar bra och kommuner som fungerar sämre oberoende av ägarform. Framgång är personberoende – rätt person på rätt plats. Det som brukar bli lidande vid bildande av bolag är närheten till politiker. En annan åsikt som framförts till SKL är att upphandlingar blivit enklare och snabbare med bolag. Dock gäller samma upphandlingsregler så det borde inte vara någon skillnad om reglerna följs. Möjligen kan det vara enklare i fall då kommunen är minoritetsägare eftersom reglerna om upphandling förenklats så att det nu är möjligt att handla för 500 tkr utan upphandling. Handläggaren på SKL avslutar samtalet med att upprepa: "rätt person på rätt plats" är receptet på framgång i näringslivsarbetet.

Andra kommuner

Vilken ägandeform andra kommuner valt för sitt arbete med näringslivsfrågor är inte så framträdande på hemsidor och i broschyrer. Beskrivning av arbetet, aktiviteter mm sätts i blickfånget.

Strängnäs kommun har ett kommunalt näringslivskontor inom kommunens organisation. Inom kontoret finns en funktion för företagservice. Den består av de viktigaste kompetenserna inom den kommunala förvaltningen för den som är företagare. Funktionen företagservice fokuserar på frågorna som berör kommunal myndighetsutövning och markanvändning. Bl a arrangeras informationsmöten för företagare varje helgfri fredag. En mötesplats för företagsutveckling och entreprenörskap har skapats – "Strängnäs business park". Vidare drivs projektet "Topp 50 2017" för förbättrat näringslivsklimat utifrån fem strategiska områden. Topp 50 anger att målet är att hamna bland de femtio bästa i näringslivsranking.

Kristinehamn har bildat ett kommunalt aktiebolag från och med 2016-01-01. Orsaken är helt och hållet beroende på den lagändring som skedde 2007 angående LOU (lagen om offentlig upphandling). Representanter för näringslivssamverkan påpekar vikten av att bolagets styrelseledamöter är politiker som är insatta i näringslivsfrågor och har förståelse för företagarnas behov. De påpekar vidare att det operativa arbetet kommer att fortsätta som vanligt. Samarbetet med företag bygger på förtroende och tillit samt att det ska finnas en långsiktighet.

Karlskoga kommun tar över Karlskoga näringsliv och turism AB då bolaget riskerar att hamna på obestånd. I början på september 2016 hölls ett styrelsemöte där beslut togs om att kommunen tar över som ensam ägare. Arbetet ska dock fortsätta i bolagsform. Bolagsstyrelsens ordförande säger: "I näringslivet är man rädd att det inte gynnar dem om det blir en kommunal

Kommunstyrelsens förvaltning

förvaltning." Den främsta anledningen till att även näringslivet vill lämna över till kommunen är att komma ifrån upphandlingsproblematiken.

Järfälla kommun hanterar näringslivsfrågor i bolagsform. Inrättande av näringslivsbolag har skett genom att ett befintligt kommunägt fastighetsbolag ombildats till näringslivsbolag från och med 1 januari 2016. Framtagande av bolagsordning och ägardirektiv för det nya bolaget har genomförts med hjälp av bolagsjuridiskt stöd av KPMG. Själva ombildningen är en enkel administrativ åtgärd hos Bolagsverket.

En utredning har gjorts av näringslivschef och näringslivsstrateg i Järfälla kommun. Syftet var att få en omvärldsstudie samt att ta fram ett förslag till näringslivsstrategi. Kunskap inhämtades från sju kommuner;

Väsby Promotion	Ideell förening	Kommunen finansierar 40 % genom grundbidrag och tillkommande projekt
Arena Huddinge	55 företag, medlemmar äger företaget	Budget 1,5 mkr varav 700 tkr från kommunen, resten utgörs av medlemsavgifter
Nulink AB, Linköpings kommun	Ägs till 100 % av kommunen	Budget om 25 mkr motsvarande 2 mkr per anställd
Tillväxt Motala AB	Ägs till 100 % av ekonomisk förening med 235 medlemsföretag	Omsättning 10 mkr varav kommunen svara för 6 mkr inkl tilläggsbeställningar (grundavtal 4,5 mkr)
Kista Science City	Helägt dotterbolag till stiftelsen Electrum	Budget om ca 5 msek
Destination Sigtuna AB	Ägs till 40 % av kommunen och 60 % av lokala privata företagare	Omsättning 10 mkr varav kommunen svarar för ca 50 %. Särskilda samarbetsavtal finns med större företag, t ex fastighetsbolag som finansierar ca 25 %
Nässjö Näringsliv AB	Ägs till huvuddelen av det lokala näringslivet, ca 350 företag	Omsätter 7-10 mkr med blandad finansiering, 50 % från kommunen

Järfällas kommundirektör konstaterar i sin tjänsteskrivelse/förslag till beslut att genomförd utredning inte påvisar några entydiga skillnader avseende effektivitet och resultat beroende på ägarform. Däremot tycks en kunnig, engagerad och drivande styrelse ha en avgörande betydelse.

/Jane Allansson

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET I SALA

Kommunfullmäktige i

Sala kommun

Motion

Väckes av: Ulrika Spårebo

Föreslås att kommunen utreder förutsättningarna för att bilda ett kommunalt näringslivsbolag

Näringslivsfrågorna och näringslivsklimatet är oerhört viktiga för kommunen och avgörande för om Sala kommun ska kunna nå visionen om 25000 invånare 2024. Likaså är det viktigt att jobbtillfällena skapas i Sala kommun för en förbättrad skattekraft.

Hitintills har kommunen inte lyckats nå bra placeringar i Svenskt Näringslivs så kallade rankinglista. Kommunen har heller inte det helhetsgrepp över näringslivsfrågorna som gör att verksamheten kan påverkas på ett bra sätt. För näringsidkare och kommunmedborgare.

Sedan flera år tillbaka drivs näringslivsfrågorna för kommunen i ett samarbete med Företagarcentrum och där ett avtal reglerar verksamheten.

Vi Socialdemokrater anser att det nu är dags att tänka i nya banor och att förändra näringslivsarbetet och därmed skapa något helt nytt. Falkenbergs och Ulricehamns kommuner har skapat egna helägda kommunala näringslivsbolag och därmed kunnat utveckla näringslivsfrågorna på ett offensivt sätt och fått höga placeringar i Svenskt Näringslivs rankinglista.

Vi Socialdemokrater anser att kommunen omgående bör utreda förutsättningarna för att bilda ett helägt kommunalt näringslivsbolag och ta ställning till bildandet när nuvarande avtal med Företagarcentrum ekonomisk förening löper ut 2016.

Jag föreslår kommunfullmäktige besluta:

att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för bildandet av ett kommunalt näringslivsbolag samt

att utredningen presenteras till kommunstyrelsen senast i december 2015

Sala 2015-04-01

Ulrika Spårebo (S)